

NUOMONĖ 11/2026

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalį)

LT

**dėl pasiūlymo dėl Europos
Parlamento ir Tarybos
reglamento, kuriuo
nustatoma 2028–2034 m.
programa „AgoraEU“ ir
panaikinami reglamentai
(ES) 2021/692 bei
(ES) 2021/818,**

(COM(2025) 550 *final*)

2028–2034 m.
ES biudžetas

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Turinys

Dalis

01–11 | Įvadas

01–11 | Kodėl teikiame šią nuomonę

01–03 | Teisinis pagrindas

04–11 | Aplinkybės

12–50 | Pagrindiniai aspektai

13–19 | ES pridėtinė vertė

20–24 | Su išlaidomis susijusių tikslų suderinimas su ES masto politikos prioritetais

25–29 | Biudžeto lankstumas

30–31 | Programos ir procedūrų supaprastinimas

32–39 | Veiklos rezultatų peržiūros sistema

40–45 | Išlaidų atitiktis, skaidrumas, atsekamumas ir atskaitomybė už jas

46–50 | Audito Rūmų audito įgaliojimai

Priedai

I priedas. Audito Rūmų laidinių, kuriais remtasi rengiant šią nuomonę, sąrašas

Santrumpos

Žodynėlis

Ivadas

Kodėl teikiame šią nuomonę

Teisinis pagrindas

- 01** Šią nuomonę teikiame pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 287 straipsnio 4 dalį. 2025 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamentas oficialiai paprašė Europos Audito Rūmų (Audito Rūmų) pateikti pastabų dėl 2025 m. liepos 16 d. Komisijos pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „AgoraEU“, (COM(2025) 550 final).
- 02** Atsižvelgdami į savo institucinius įgaliojimus, teikiame šią nuomonę, kad padėtume teisėkūros procesui, teikdami pastabas dėl siūlomos programos struktūros, valdymo, finansinio įgyvendinimo, kontrolės aplinkos ir galimos rizikos. *I priede* išvardyti Audito Rūmų leidiniai, su kuriais susipažinome rengdami šią nuomonę.
- 03** Taip pat atsižvelgėme į atitinkamas [Finansinio reglamento](#) nuostatas, Komisijos atliktą programos [poveikio vertinimą](#) ir atitinkamus mūsų audito darbo metu nustatytus faktus.

Aplinkybės

- 04** Komisija siūlo reglamentą, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos (DFP) programa „AgoraEU“. Be reglamento teksto projekto, į pasiūlymą įtrauktas aiškinamasis memorandumas, kuriame apibendrinamos pasiūlymo aplinkybės, teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažyma ir *ex post* vertinimų, konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais ir poveikio vertinimo rezultatai.

05 Siekiant bendro Komisijos tikslo 2028–2034 m. DFP supaprastinti biudžeto struktūrą sumažinant programų skaičių nuo 52 iki 16¹, į vieną reglamentą sujungiamos dvi esamos ES programos:

- programa „Kūrybiška Europa“ (CREA), nustatyta Reglamentu (ES) 2021/818, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) 1295/2013 ir
- Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa (CERV), nustatyta Reglamentu (ES) 2021/692, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) 1381/2013 ir (ES) 390/2014.

Be to, į pasiūlymą įtrauktas finansavimas, susijęs su MEDIA veiksmais, remiamais pagal Komisijos prerogatyvas, pavyzdžiui, įgyvendinant [daugialypės terpės veiksmus](#).

06 Kaip ir ankstesnės programos, programa „AgoraEU“ bus įgyvendinama taikant tiesioginį arba netiesioginį valdymą ir už ją ir toliau bus kartu atsakingi trys generaliniai direktoratai (GD): [Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD](#), [Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros GD](#) ir [Teisingumo ir vartotojų reikalų GD](#). Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga (EACEA) taip pat dalyvavo įgyvendinant šias dvi programas, kurias pakeičia programa „AgoraEU“. Agentūros įgaliojimai pagal 2021–2027 m. DFP apima platų šešių atsakingų generalinių direktoratų valdomų programų rinkinį švietimo, jaunimo, sporto, kultūros, žiniasklaidos, teisių ir vertybių bei pasirengimo narystei pagalbos srityse². Remiantis šio pasiūlymo teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažyma, EACEA³ ir toliau iš dalies įgyvendins programą „AgoraEU“ taip pat, kaip ir anksčiau.

07 Per pastaruosius du programavimo laikotarpius CREA ir CERV programos buvo finansuojamos pagal 1a išlaidų kategoriją „Konkurencingumas augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti“ (2014–2020 m. DFP) ir 2 išlaidų kategoriją „Sanglauda, atsparumas ir

¹ [SWD\(2025\) 570](#), santrauka, p. 2.

² Kaip aprašyta Komisijos sprendime [C\(2022\)5057](#), kuriuo panaikinamas Sprendimas C(2021)951, su pakeitimais, padarytais sprendimais C(2022)9296, C(2023)4617 ir C(2024)2350, EACEA programos yra: programa „Erasmus+“, programa „Kūrybiška Europa“, Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa (CERV), Europos solidarumo korpusas, Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė (KVTBP), kurios dalis yra Afrikos vidaus akademinio judumo schema, Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III), bandomieji projektai ir parengiamieji veiksmai švietimo, jaunimo, sporto, kultūros ir žiniasklaidos srityse.

³ [COM\(2025\) 550](#), teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažyma, p. 10.

vertybės“ (2021–2027 m. DFP). Įgyvendinant 2028–2034 m. DFP programa „AgoraEU“ bus įtraukta į naują išlaidų kategoriją „Konkurencingumas, gerovė ir saugumas“.

- 08** Pagal 2028–2034 m. DFP Komisija siūlo padidinti programos „AgoraEU“ biudžetą, palyginti su ankstesnėmis dviem atskiromis programomis, įskaitant daugialypės terpės veiksmus, iki maždaug 8,6 milijardo eurų einamosiomis kainomis⁴ (7,6 milijardo eurų 2025 m. kainomis). Tai galima palyginti su 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu skirtu maždaug 4,3 milijardo eurų biudžetu einamosiomis kainomis (4,3 milijardo eurų 2025 m. kainomis), t. y. Komisija siūlo biudžetą padidinti 100 % einamosiomis kainomis arba 77 % 2025 m. kainomis.
- 09** Kalbant apie įgyvendinimą ir finansavimo formas, Komisijos pasiūlyme nustatyta, kad⁵:
- ES finansavimas gali būti teikiamas dotacijų, apdovanojimų, viešųjų pirkimų, nepiniginio dovanojamo turto, biudžeto garantijų, finansinių priemonių arba derinimo operacijų forma, laikantis [Finansinio reglamento](#);
 - numatytasis dotacijų finansavimo būdas turėtų būti su išlaidomis nesusijęs finansavimas arba „*prirėkus*“, supaprastintas išlaidų apmokėjimas. Tačiau pasiūlyme neatmetama galimybė kompensuoti faktines tinkamas finansuoti išlaidas tais atvejais, „*jei veiksmo tiksl[is] kitaip pasiekti neįmanoma*“.
- 10** Atsižvelgiant į veiklos, kuriai taikoma programa „AgoraEU“, įvairovę ir gerokai padidintą skirtą biudžetą, vykdant konsolidavimą vienoje sistemoje reikia aiškios valdymo tvarkos, skaidraus išteklių paskirstymo ir patikimų stebėsenos bei vertinimo mechanizmų. Atsižvelgdami į tai, šioje nuomonėje savo pastabomis daugiausia dėmesio skiriame tam, ar pasiūlyme yra elementų, būtinų patikimam finansų valdymui, skaidriam ir atskaitingam įgyvendinimui, įskaitant ES išlaidų teisėtumą ir tvarkingumą, veiksmingam veiklos rezultatų vertinimui, ES finansinių interesų apsaugai ir aiškiai valdymo tvarkai užtikrinti pagal [SESV](#) ir [Finansinį reglamentą](#).
- 11** Galiausiai į šią nuomonę reikėtų atsižvelgti kartu su Audito Rūmų nuomone⁶ dėl pasiūlymo dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos, kuriuo siekiama nustatyti veiklos rezultatų vertinimo ir biudžeto stebėjimo sistemą įgyvendinant 2028–2034 m. DFP.

⁴ Ten pat, 11 straipsnis.

⁵ Ten pat, 15 straipsnis.

⁶ Nuomonė [10/2026](#).

Pagrindiniai aspektai

- 12** Pagrindiniai mūsų nuomonėje išdėstyti aspektai apibendrinti [1 langelyje](#) ir išsamiau aptarti tolesniuose skirsniuose.

1 langelis

Trumpa pagrindinių aspektų apžvalga

ES pridėtinė vertė. Programa „AgoraEU“ propaguojamos svarbios ES vertybės, susijusios su demokratija, žiniasklaida ir kultūra. Nei dabartiniuose ES teisės aktuose, nei pačiame pasiūlymo tekste nėra ES pridėtinės vertės apibrėžties. Pakartojame savo mintį, kad viešiesiems debatams ir sprendimų priėmimui būtų naudinga taikyti bendrą ES pridėtinės vertės apibrėžtį, kad ES lėšos būtų naudojamos optimaliai ([13–19](#) dalys).

Su išlaidomis susijusių tikslų suderinimas su ES masto politikos prioritetais.

Pasiūlymas suderintas su Komisijos ir Tarybos 2024–2029 m. strateginiais politikos dokumentais. Tačiau jį būtų galima patobulinti aiškiai reikalaujant, kad būtų nustatytas papildomumas su panašiomis programomis, nes tik veiksmingas programų koordinavimas užtikrins optimalų lėšų panaudojimą ir dvigubo finansavimo išvengimą ([20–24](#) dalys).

Biudžeto lankstumas. Programos „AgoraEU“ biudžeto padidinimas 100 % einamosiomis kainomis arba 77 % 2025 m. kainomis, palyginti su dabartiniu laikotarpiu, nebuvo pagrįstas kiekybine analize. Programa „AgoraEU“ dabar apima įvairesnę veiklą, kuriai skiriamas didesnis biudžetas, todėl ją įgyvendinant reikalingas tvirtas valdymas, skaidrus finansavimo paskirstymas ir veiksminga stebėseną bei vertinimas vienoje bendroje sistemoje. Pasiūlymu suteikiama lankstumo persikirstyti išteklius programoms, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, ir iš jų, tačiau dar neaišku, ar toks požiūris padėtų įgyvendinti politiką, ar būtų apsiribota didesniu ES

lėšų įsisavinimu. Manome, kad pasiūlyme turėtų būti reikalaujama, kad perskirstymas būtų tinkamai pagrįstas kiekvienu atveju ir būtų vykdomas tik koordinuojant Komisijos ir valstybių narių veiksmus. Be to, tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaiga ir techninių bei administracinių išlaidų viršutinė riba nėra apibrėžtos, nors jos turėtų būti apibrėžtos (25–29 dalys).

Programos ir procedūrų supaprastinimas. Dviejų programų sujungimas į vieną yra naudingas supaprastinimo ir bendro administravimo atžvilgiu. Tačiau pasiūlyme būtų naudinga išsamiau paaiškinti mechanizmus, kuriais pagal naują finansavimo struktūrą bus užtikrinta įvairių programos „AgoraEU“ paprogramių sinergija (30–31 dalys).

Veiklos rezultatų peržiūros sistema. Atkreipiame dėmesį į tai, kad pasiūlymo dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos I priede nustatyti išdirbių ir rezultatų rodikliai atrodo nepakankami, kad būtų galima įvertinti visos su programa „AgoraEU“ susijusios veiklos veiksmingumą. Taip pat nustatėme keletą trūkumų, susijusių su siūlomų išdirbių ir rezultatų rodiklių aiškumu ir aktualumu. Siekiant užtikrinti, kad būtų galima įvertinti ir įrodyti programos indėlį, reikėtų labiau į rezultatus orientuotos ir aiškiau apibrėžtos veiklos rezultatų peržiūros sistemos, įskaitant aiškių su duomenų kokybe, patikimumu ir galimybe atlikti auditą susijusių standartų paskelbimą. Taip pat pakartojame ankstesnio audito darbo išvadą, kad su išlaidomis nesusijęs finansavimas tam tikrais atvejais gali būti ne pats tinkamiausias finansavimo mechanizmas, nes jis kaip toks nėra grindžiamas veiklos rezultatais (32–37 dalys).

Išlaidų atitiktis, skaidrumas, atsekamumas ir atskaitomybė už jas. Pasiūlyme: a) trūksta konkrečių nuostatų dėl valdymo ir kontrolės sistemų; b) jame nurodyta, kad numatytasis dotacijų teikimo būdas yra su išlaidomis nesusijęs finansavimas arba prireikus supaprastintas išlaidų apmokėjimas, neišplečiant aplinkybių, kuriomis reikėtų tokio išlaidų apmokėjimo. Tačiau finansavimo mechanizmų naudojimas turėtų būti aiškesnis, o Komisija turėtų kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, kuris finansavimas yra tinkamesnis. Be to, pasiūlyme turėtų būti aiškiai nurodyta atitinkama funkcija ir atskaitomybės bei kontrolės tvarka, kurių reikia ES ir nacionaliniu lygmenimis, kad būtų užtikrintas patikimas finansų valdymas (40–45 dalys).

Audito Rūmų audito įgaliojimai. Siūlomas reglamentas bus įgyvendinamas tiesioginio ir netiesioginio valdymo būdu. Prašome teisės aktų leidėjo savo pasiūlyme dėl teisėkūros procedūra priimamo akto aiškiai nurodyti mūsų audito teises, be kita ko, susijusias su paramos gavėjais *trečiosiose šalyse*, t. y. už ES teisinės sistemos ribų (46–50 dalys).

ES pridėtinė vertė

- 13** Kaip nurodyta [Apžvalgoje 03/2025](#) dėl DFP po 2027 m. galimybių ir pateikta mūsų nuomonėse dėl 2028–2034 m. DFP⁷, manome, kad visos ES institucijos turėtų vienodai suprasti ES pridėtinės vertės sąvoką ir ją išdėstyti atitinkamoje politinėje deklaracijoje arba ES teisės aktuose, kad ji būtų visiškai veiksminga. Kitaip tariant, ES pridėtinę vertę galima pasiekti ir veiksmingai įvertinti tik tuo atveju, jei ji yra aiškiai apibrėžta ir nuosekliai taikoma. [Apžvalgoje 03/2025](#) taip pat pažymėjome, jog Komisija dar neatliko dabartinių 2021–2027 m. programų ES pridėtinės vertės vertinimo.
- 14** 2025 m. vasario mėn. [Komunikate „Rengiantis kitai DFP“](#) Komisija buvo nurodžiusi, kad būsimo ES biudžeto dėmesio centre turėtų būti bendri uždaviniai, kuriuos sprendžiant Europos lygmens išlaidos sukurs didžiausią ES pridėtinę vertę. Nors pagal geresnio reglamentavimo [gaires](#) ir [priemonių rinkinį](#) ES pridėtinė vertė vertinama atliekant poveikio vertinimus, pažymime, kad nei dabartinėje ES teisinėje sistemoje, nei Komisijos pasiūlymuose dėl kitos DFP nepateikiama ES pridėtinės vertės sąvokos apibrėžtis.
- 15** Pasiūlymo memorandume nurodomi galiojančių teisės aktų tarpiniai ir *ex post* vertinimai. 2025 m. Komisija paskelbė:
- 2021–2027 m. CREA tarpinį vertinimą kartu su 2014–2020 m. CREA⁸ *ex post* vertinimu ir
 - 2021–2027 m. Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos tarpinį vertinimą kartu su 2021–2027 m. Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos pirmtakių – 2014–2020 m. Teisių, lygybės ir piliečių programos ir 2014–2020 m.⁹ programos „Europa piliečiams“ – *ex post* vertinimu.
- 16** Išorės tyrimai, kuriais pagrįsti Komisijos vertinimai, buvo grindžiami penkiais privalomais vertinimo kriterijais, nustatytais Europos Komisijos geresnio reglamentavimo [gairėse](#): be programų veiksmingumo, efektyvumo, aktualumo ir nuoseklumo, buvo vertinama ir jų ES pridėtinė vertė. Tai apibrėžiama kaip „*papildoma ES intervencinės priemonės vertė, viršijanti tai, ką valstybės narės būtų pasiekusios vienos*“¹⁰, arba „*ES veiksmų teikiama*

⁷ Nuomonės [01/2026](#), [02/2026](#), [06/2026](#), [07/2026](#), [08/2026](#), [09/2026](#), [10/2026](#) ir [12/2026](#).

⁸ [SWD\(2025\) 418](#).

⁹ [SWD\(2025\) 133](#).

¹⁰ Geresnio reglamentavimo [gairės](#), p. 25.

nauda, pavyzdžiui, masto ekonomija arba efektyvesnis (mažiau kainuojantis) politinių tikslų siekimas ES lygmeniu“¹¹.

17 Remiantis vertinimais, pagrindiniai elementai, programoms sukuriantys Europos pridėtinę vertę, buvo šie:

- prieigos prie įvairaus europinio turinio didinimas ir audiovizualinio bei kitų kūrybos ir kultūros sektorių veiklos vykdytojų pagalba siekiant plėsti veiklą Europos lygmeniu ir tapti konkurescingesniais;
- nepriklausomam naujienų apie ES reikalus nušvietimui skirta parama;
- gebėjimas finansuoti pilietinės visuomenės darbą, kuriuo prisidedama prie jos nepriklausomumo;
- valstybių narių tarpusavio pasitikėjimo stiprinimas ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimas.

18 Prie pasiūlymo pridedamoje teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažymoje Komisija išdėsto savo svarstymus apie ES dalyvavimo programos srityse pridėtinę vertę, ES lygmens veiksmų *ex ante* priežastis ir numatomą *ex post* sukuriamą ES pridėtinę vertę. Komisijos nuomone, siūlomą reglamentu, be kita ko, būtų:

- sprendžiami tarpvalstybiniai ir bendri uždaviniai (pavyzdžiui, susiję su grėsmėmis žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui, kultūros, kūrybos ir žiniasklaidos sektorių susiskaidymu nacionaliniu ir lingvistiniu lygmenimis);
- propaguojamos ES vertybės tarptautiniu lygmeniu;
- parama būtų užpildomos finansavimo ir paslaugų spragos, kurios nepadengiamos valstybių narių lygmeniu;
- didinamas specialistų judumas, stiprinamas vidaus rinkos veikimas.

Tačiau pačiame pasiūlyme nėra ES pridėtinės vertės apibrėžties.

19 Apskritai, kaip jau minėta [Apžvalgoje 01/2018](#), parengtoje prieš 2021–2027 m. DFP, manome, kad viešiesiems debatams ir sprendimų dėl kitos DFP priėmimui būtų naudinga sutarta ir nuosekliai taikoma ES pridėtinės vertės apibrėžtis. Tai, kad nėra pridėtinės vertės apibrėžties, tebėra problema, todėl pakartojame šį dabartinio pasiūlymo punktą.

¹¹ Ten pat, p. 34.

Su išlaidomis susijusių tikslų suderinimas su ES masto politikos prioritetais

20 Pasiūlymo aiškinamajame memorandume:

- nurodomos ES vertybės, kuriomis grindžiamos politinės aplinkybės, kurioms esant teikiamas pasiūlymas. Jos turėtų būti „*bendros visoms valstybėms narėms ir apim[ti] demokratiją, pagarbą žmogaus teisėms, nediskriminavimą, lygybę, teisinę valstybę ir pliuralizmą, taip pat tokias vertybes kaip kultūros įvairovė, saviraiškos laisvė, įskaitant žiniasklaidos ir meninę laisvę bei pliuralizmą, kurios taip pat įtvirtintos ES pagrindinių teisių chartijoje*“;
- nuostatos suderintos su pagrindiniais Komisijos 2024–2029 m. prioritetais ir Tarybos 2024–2029 m. strategine darbotvarke, kuriais apibrėžiamos biudžeto ir politikos aplinkybės, kuriomis teikiamas pasiūlymas.

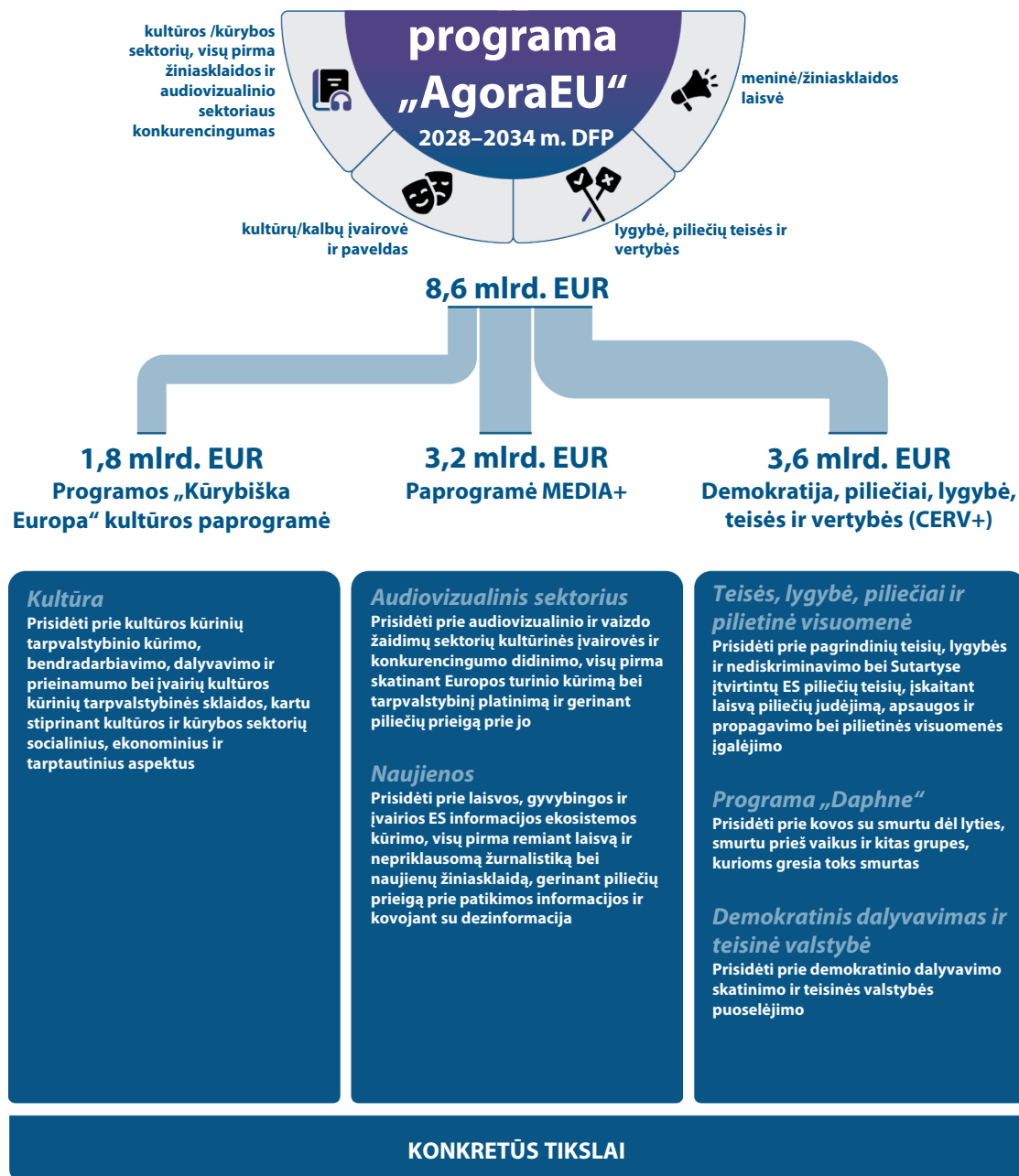
21 Pasiūlymas dėl programos „AgoraEU“ grindžiamas 2021–2027 m. DFP¹² CREA ir CERV reglamentų bendraisiais tikslais, t. y.:

- skatinti kultūrų ir kalbų įvairovę ir paveldą;
- didinti kultūros ir kūrybos sektorių, visų pirma žiniasklaidos ir audiovizualinio sektorių, konkurencingumą;
- apsaugoti meninę ir žiniasklaidos laisvę;
- apsaugoti ir skatinti lygybę, aktyvų pilietiškumą, teises ir vertybes, įtvirtintas Sutartyse ir Chartijoje.

22 Šie keturi bendrieji tikslai toliau skirstomi į konkrečius tikslus, kurie sugrupuoti į tris kryptis, kiekvienai kryptčiai skiriant biudžetą (žr. [1 diagramą](#)).

¹² COM(2025) 550, 3 straipsnis.

1 diagrama | Programos „AgoraEU“ biudžetas ir konkretūs tikslai pagal kryptis (sumos einamosiomis kainomis)

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis pasiūlymo dėl programos „AgoraEU“ 3 straipsniu ir teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažymos 3.2.1.1 dalimi.

23 Konkrečių programos „AgoraEU“ tikslų, palyginti su 2021–2027 m. DFP CREA ir CERV reglamentais, aprėptis yra platesnė nei anksčiau:

- išplėsti paprogramę MEDIA+ įtraukiant žiniasklaidos laisvės ir pliuralizmo, dezinformacijos aptikimo ir kovos su ja ir audiovizualinių ir vaizdo žaidimų pramonės konkurencingumo aspektus;

- įtraukti indėlį, susijusį su teisinės valstybės principo laikymosi užtikrinimu į paprogramę CERV+, visa apimantį visų fondų¹³ pagal 2028–2034 m. DFP principą, taip pat svarbų SESV¹⁴ įtvirtintų ES teisių ir vertybių elementą.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad aprėpties išplėtimu reaguojama į pokyčius žiniasklaidos srityje ir į tolesnę demokratijos ir teisinės valstybės apsaugą.

24 Tačiau, kalbant apie vieną iš šešių konkrečių tikslų, t. y. demokratinio dalyvavimo ir teisinės valstybės principą, poveikio vertinime, aiškinamajame memorandume ir pasiūlyme jis traktuojamas bendrai, nes pagal juos nepakankamai atskiriamos kitos programos, kad būtų išvengta finansavimo dubliavimosi. Atkreipiame dėmesį į tai, kad neseniai paskelbtame komunikate „Europos demokratijos skydas. Stiprių ir atsparių demokratių valstybių įgalėjimas“ išvardytos bent dar šešios programos, pagal kurias įvairiais aspektais bus finansuojami demokratinio dalyvavimo srities projektai¹⁵. Pakartojame Komisijos Reglamentavimo patikros valdybos nuomonėje dėl programos „AgoraEU“ poveikio vertinimo pateiktą pastabą, kad pasiūlyme „*turėtų būti išsamiau paaiškinta, kaip bus užtikrinta [įvairių programų] sinergija pagal naująją finansavimo struktūrą*“¹⁶. Todėl pasiūlyme turėtų būti numatytas reikalavimas skatinti papildomumą su panašiomis finansavimo programomis pagal 2028–2034 m. DFP ir vengti dvigubo finansavimo.

Biudžeto lankstumas

25 2028–2034 m. Komisija siūlo visą DFP biudžetą padidinti 59 % einamosiomis kainomis (39 % 2025 m. kainomis), palyginti su 2021–2027 m. biudžetu¹⁷. Komisija planuoja programos „AgoraEU“ biudžetą padidinti 100 % einamosiomis kainomis arba 77 % 2025 m. kainomis (žr. 08 dalį). Tačiau prie pasiūlymo pridedamame poveikio vertinime¹⁸ nepateikiama kiekybinė analizė ir nepateikiamas aiškus šio padidinimo paaiškinimas. Laikantis skaidrumo ir patikimo finansų valdymo principo, į pasiūlymą turėtų būti įtraukta

¹³ COM(2025) 900.

¹⁴ SESV, 2 straipsnis.

¹⁵ JOIN(2025) 791, p. 28, šios programos yra: Teisingumo programa, programa „Europos horizontas“, programa „Erasmus+“, Europos konkurencingumo fondas, priemonė „Globali Europa“ ir nacionaliniai bei regioniniai partnerystės planai.

¹⁶ 2025 m. liepos 18 d. Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė 11771/25 dėl ES finansavimo tarpvalstybiniam švietimui ir mokymui, solidarumui, jaunimui, žiniasklaidos kultūrai ir kūrybos sektoriams, vertybėms ir pilietinei visuomenei poveikio vertinimo.

¹⁷ COM(2025) 571.

¹⁸ SWD(2025) 550.

aiški finansinė informacija ir nurodyta, kokia padidinto finansavimo dalis yra pagrįsta, pavyzdžiui, išplečiant reikalavimus atitinkančių veiksmų ar dalyvių aprėptį, padidinant veiklos ar dalyvių, kurie bus finansuojami, skaičių arba atsižvelgiant į infliacijos poveikį¹⁹.

- 26** Be to, pasiūlymu 8,6 milijardo eurų programos „AgoraEU“ biudžetas einamosiomis kainomis padalijamas pagal paprogrames: 1,8 milijardo eurų – programos „Kūrybiška Europa“ paprogramei „Kultūra“, 3,2 milijardo eurų – paprogramei MEDIA+ ir 3,6 milijardo eurų – paprogramei CERV+²⁰ (žr. [1 diagramą](#)). Atkreipiame dėmesį į tai, kad šis lėšų padalijimas pagal paprogrames nėra pasiūlymo dalis – jis įtrauktas į prie pasiūlymo pridedamą teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažymą.
- 27** Remiantis prie pasiūlymo pridedamu aiškinamuoju memorandumu, reglamento tikslas – „siekiant padidinti biudžeto lankstumą bei gebėjimą reaguoti į kintančias realijas ir kylančias problemas, šiuo pasiūlymu siekiama supaprastinti ES intervencines priemones kultūros, žiniasklaidos ir lygybės, piliečių, teisių ir vertybių srityse“²¹. Sujungusi programas, Komisija gali pakeisti savo veiklos kryptį ir imtis veiksmų kitose galimose prioritetinėse srityse. Tačiau dėl tokio krypties pakeitimo mažėja nuspėjamumas už įgyvendinimą atsakingoms nacionalinėms institucijoms. Dėl didelių programų pakeitimų taip pat gali būti sutrikdytas ilgalaikis planavimas ir pakenkta stabilumui, kurio reikia siekiant veiksmingai įgyvendinti politiką. Sprendimai perskirstyti lėšas turėtų būti priimami koordinuojant Komisijos ir valstybių narių veiksmus. Toks dialogas yra svarbus siekiant užtikrinti atskaitomybę, taip pat užtikrinti, kad finansavimas būtų suderintas su vietos poreikiais.
- 28** Kalbant apie biudžeto lankstumą ir įgyvendinimą, pasiūlymu, kaip ir 2021–2027 m. laikotarpiu²², toliau leidžiama visiškai lanksčiai perkelti finansinius išteklius iš valstybės narės pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomų programų ir atgal į jas (valstybės narės prašymu), kad jie būtų „*panaudojami atitinkamos valstybės narės naudai*“²³. Savo [Specialiojoje ataskaitoje 18/2025](#)²⁴ rekomendavome, kad „*Komisija turėtų apibrėžti pagrindinius lėšų perskirstymo ir prioritetų keitimo procedūrų etapus ir vaidmenis, taikomus nustatant biudžeto išteklius naujiems poreikiams tenkinti*“. Kalbant apie programą

¹⁹ Nuomonė [03/2026](#) dėl 2028–2034 m. DFP, 20 dalis.

²⁰ [COM\(2025\) 550](#), teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažyma, 3.2.1.1 dalis.

²¹ Ten pat, aiškinamasis memorandumas, p. 2.

²² Reglamentas [\(ES\) 2021/818](#), 8 straipsnio 7 dalis; Reglamentas [\(ES\) 2021/692](#), 7 straipsnio 11 dalis.

²³ [COM\(2025\) 550](#), 12 straipsnio 2 dalis.

²⁴ [Specialioji ataskaita 18/2025](#) dėl ES biudžeto lankstumo, 3 rekomendacija.

„AgoraEU“, dar neaišku, ar siūlomas požiūris padėtų įgyvendinti politiką, ar būtų apsiribota didesniu ES lėšų įsisavinimu. Manome, kad pasiūlyme turėtų būti reikalaujama, kad perskirstymas būtų tinkamai pagrįstas kiekvienu atveju ir kad būtų nustatyti kiekybiniai apribojimai, kiek lėšų galima nukreipti į pagal pasidalijamojo valdymo principą valdomas programas ir (arba) iš jų. Taip pat žr. mūsų nuomonės dėl Europos fondo²⁵ ir programos „Erasmus+“²⁶.

29 Be to, pasiūlymas nėra pakankamai konkretus dėl šių dviejų aspektų.

- Pagal jį asignavimus galima įtraukti į ES biudžetą po 2034 m., kad būtų „*sudaromos sąlygos valdyti iki Programos pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus*“²⁷. Tačiau jame nenurodyta, kiek metų tai būtų leidžiama daryti, pavyzdžiui, dvejus ar trejus metus po tinkamumo finansuoti laikotarpio pabaigos. Tokia tvarka taip pat nebuvo numatyta dviejose ankstesnėse programose. Tai suteikia Komisijai veiksmų laisvę įgyvendinant programą „AgoraEU“, o tai gali turėti įtakos būsimiems biudžeto asignavimams ir mokėjimams.
- Juo taip pat leidžiama dalį biudžeto skirti techninei ir administracinei pagalbai²⁸, tačiau nenustatant sumos viršutinės ribos arba fiksuoto dydžio procentinės dalies kiekvienai mokėjimo paraiškai. Tas pats bendras požiūris buvo taikomas įgyvendinant dvi ankstesnes programas. Manome, kad būtina nustatyti techninei ir administracinei pagalbai skirtų lėšų ribą; tai galėtų būti daroma sumažinant dėmesį kitiems projektams, kurie kitu atveju būtų finansuojami pagal programą.

Todėl siūlome, kad pasiūlyme šie klausimai būtų sprendžiami.

Programos ir procedūrų supaprastinimas

30 Remiantis CREA ir CERV programų *ex post* vertinimų ir pasiūlymo poveikio vertinimo rezultatais, abi programas sujungiant siekiama: sudaryti sąlygas tvirtesniai koordinavimui ir lankstumui, darant didesnę su ES biudžeto lėšomis susijusį poveikį, užtikrinti optimalią supaprastinimo ir politikos aktualumo pusiausvyrą ir aktyviau įgyvendinti veiksmus, susijusius su kompleksiniais prioritetais ir sinergija.

²⁵ Nuomonė 09/2026, 64 ir 65 dalys.

²⁶ Nuomonė 12/2026, 27 dalis.

²⁷ COM(2025) 550, 11 straipsnio 3 dalis.

²⁸ Ten pat, 11 straipsnio 4 dalis, teisės akto pasiūlymo finansinio poveikio ir skaitmeninių aspektų pažyma, 3.2.1.1 dalis.

31 Bendras Komisijos tikslas – supaprastinimo tikslais sumažinti programų skaičių²⁹. Be to, vadovaujantis 2024–2029 m. laikotarpio [politinėmis gairėmis](#), programoje laikomasi finansavimo pagal politiką principo, pagal kurį sujungiamos programos, kuriomis siekiama apsaugoti kultūrą, žiniasklaidą ir ES vertybes³⁰. Dviejų programų sujungimas į vieną gali būti naudingas, pavyzdžiui, dalijantis administracine našta. Tačiau manome, kad būtų naudinga pasiūlyme aiškiai apibrėžti tikėtiną sąveiką, kuri atsirastų įgyvendinant bendruosius ir konkrečius programos tikslus, į kuriuos poveikio vertinime nepakankamai atsižvelgiama.

Veiklos rezultatų peržiūros sistema

32 Programa „AgoraEU“ turi būti įgyvendinama pagal siūlomą veiklos rezultatų reglamentą³¹, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. biudžeto [veiklos rezultatų peržiūros sistema](#), įskaitant ES programų ir veiklos rezultatų stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisykles ir programų vertinimo taisykles. Dėl siūlomo veiklos rezultatų reglamento teikiama atskira Audito Rūmų nuomonė³². Šiame skirsnyje analizuojame tik atrinktus siūlomo veiklos rezultatų reglamento elementus³³, kurie yra tiesiogiai susiję su programa „AgoraEU“.

33 Kiekvienai siūlomos [veiklos rezultatų peržiūros sistemos](#) intervencinių priemonių sričiai Komisija priskyrė vieną ar daugiau galimų išdirbių ir rezultatų rodiklių, tačiau į ją nebuvo įtraukti poveikio rodikliai. Savo [Apžvalgoje 03/2025](#) nurodėme, kad veiklos rezultatų peržiūros sistemos taip pat turėtų apimti rezultatus ir poveikį, o ne tik išdirbius. Šiame kontekste taip pat atkreipiame dėmesį į Parlamento 2024 m. sausio 16 d. [rezoliucijoje](#) pateiktą raginimą „*užtikrinti geresnę kiekybinių (paramos gavėjų ir remiamų projektų skaičiaus) ir kokybinių programos tikslų pusiausvyrą*“.

34 Nustatėme, kad pasiūlyme dėl programos „AgoraEU“ nenurodytos programai taikomos intervencinių priemonių sritys ir veiklos rodikliai iš siūlomos [veiklos rezultatų peržiūros sistemos](#) I priedo. Tačiau nustatėme tas intervencinių priemonių sritis, kurios galėtų būti svarbios (žr. [1 lentelę](#)).

²⁹ SWD(2025) 570, santrauka, p. 2.

³⁰ COM(2025) 550, aiškinamasis memorandumas, p. 13.

³¹ COM(2025) 545.

³² Nuomonė 10/2026.

³³ COM(2025) 550, aiškinamasis memorandumas, p. 13, 35 konstatuojamoji dalis.

1 lentelė | Intervencinių priemonių sritys, kurios gali būti svarbios vertinant programos „AgoraEU“ veiklos rezultatus

Paprogramė	Intervencinių priemonių sritys
Programos „Kūrybiška Europa“ kultūros paprogramė	87 „Kūrybinė, kultūrinė ir meninė veikla bei paslaugos“
Paprogramė MEDIA+	89 „Žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas, žiniasklaidos perspektyvumas ir prieiga prie naujienų turinio“ 90 „Geresnis dezinformacijos nustatymas ir kova su ja bei gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis“ 91 „Žiniasklaida ir pramogos: parama audiovizualinių kūrinių kūrimui, sklaidai ir prieigai prie jų“
Paprogramė CERV+	417 „Vartotojų teisės ir jų apsauga“ 418 „Moterų teisių organizacijos ir judėjimai bei valdžios institucijos“ 419 „Smurto prieš moteris ir mergaites bei kitas rizikos grupes panaikinimas ir paramos smurto dėl lyties aukoms ir jį išgyvenusiems asmenims priemonės“ 420 „Saviraiškos laisvė ir prieigos prie viešosios informacijos skatinimas“ 421 „Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo skatinimas“ 422 „Parama pagrindinėms teisėms, teisinei valstybei, lygybei, kovos su diskriminacija priemonėms, skaitmeninėms teisėms ir duomenų apsaugai“ 423 „Parama žmogaus teisių gynėjams ir pranešėjams“ 424 „Parama pilietinės visuomenės organizacijoms“ 425 „Pagalba įstatymų leidėjams ir politinėms partijoms trečiojoje šalyje“ 426 „Parama rinkimų procesams trečiojoje šalyje“ 427 „Parama įtraukiai lyčių lygybės politikai“

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis siūlomos veiklos rezultatų peržiūros sistemos I priedu.

- 35** Kalbant apie intervencinių priemonių sričių išdirbių ir rezultatų rodiklius, kurie galėtų būti susiję su programa „AgoraEU“, nustatėme, kad rezultatų rodikliai nėra priskirti penkioms intervencinių priemonių sritims, t. y. 418 „Moterų teisių organizacijos ir judėjimai bei valdžios institucijos“, 424 „Parama pilietinės visuomenės organizacijoms“, 425 „Parama įstatymų leidėjams ir politinėms partijoms trečiojoje šalyje“, 426 „Parama rinkimų procesams trečiojoje šalyje“ ir 427 „Parama įtraukiai lyčių lygybės politikai“.
- 36** Taip pat nustatėme, kad net ir tais atvejais, kai rezultatų rodikliai yra apibrėžti, jie kartais yra plačiai suformuluoti ir gali neatspindėti tiesioginio remiamos veiklos poveikio.

Pavyzdžiui, intervencinių priemonių srities 420 „žmonių, kuriuos pasiekė veikla, skaičius“ rezultato rodiklis (-iai)

- rodo dalyvavimą, tačiau juo (jais) neparodoma, ar įgyvendinus programą buvo pagerinta saviraiškos laisvė (žr. [2 lentelę](#));
- Intervencinių priemonių sritys 422 „informuotumas apie pagrindines teises“, „informuotumas apie teisinės valstybės principus“ ir „žmonių informuotumas apie Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą ir jo organizavimas“ yra neišmatuojamos.

2 lentelė | Su programa „AgoraEU“ susijusio rezultato rodiklio, kuris nėra aiškiai apibrėžtas, pavyzdys

Intervencinės priemonės sritis	Išdirbių rodikliai	Rezultatų rodikliai
420 „Saviraiškos laisvė ir prieigos prie viešosios informacijos skatinimas“	— „Subjektų, kuriuos pasiekė paramos ir gebėjimų stiprinimo veikla, skaičius pagal subjektų rūšis (pilietinės visuomenės organizacijos ir kiti subjektai)“ — „Remiamų projektų skaičius“	— „Žmonių, kuriuos pasiekė veikla, skaičius pagal lytį“

Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis siūlomomis veiklos rezultatų peržiūros sistemos I priedu.

- 37** Be to, pasiūlymas turėtų būti papildytas gairėmis, kuriose būtų nurodyta tokių duomenų rinkimo, tikrinimo ir agregavimo metodika. Nesant aiškių duomenų kokybės, patikimumo ir galimybės atlikti auditą standartų, kyla rizika, kad informacijos apie veiklos rezultatus gali nepakakti programos veiksmingumui įvertinti.
- 38** Taip pat pakartojame³⁴, kad su išlaidomis nesusijęs finansavimas tam tikrais atvejais gali būti ne pats tinkamiausias finansavimo mechanizmas, nes jis kaip toks nėra grindžiamas veiklos rezultatais.
- 39** Dėl visų šių trūkumų kyla rizika, kad taikant veiklos rezultatų peržiūros sistemą daugiausia dėmesio bus skiriama įgyvendinimo stebėsenai, o ne veiksmingumo, ekonominio naudingumo ir ES pridėtinės vertės vertinimui. Siekiant visų pirma užtikrinti, kad būtų galima įvertinti ir įrodyti programos indėlį į demokratinį atsparumą ir pagrindines teises, reikėtų labiau į rezultatus orientuotos ir aiškiai apibrėžtos veiklos rezultatų peržiūros sistemos.

³⁴ Apžvalga 02/2025 dėl to, ko reikia pasimokyti iš EGADP trūkumų, ir Apžvalga 03/2025.

Išlaidų atitiktis, skaidrumas, atsekamumas ir atskaitomybė už jas

- 40** Pasiūlyme dėl programos „AgoraEU“ nėra jokių straipsnių, skirtų valdymo ir kontrolės sistemoms. Jame tik paminėta, kad programa turi būti įgyvendinama pagal [Finansinį reglamentą](#) taikant tiesioginį valdymą arba netiesioginį valdymą, nenurodant konkrečių straipsnių, kurie būtų taikomi. Nors [Finansinis reglamentas](#) yra pirminis teisės aktas, kurį taikant įgyvendinamos ES lėšos, manome, kad dėl to, jog pasiūlyme nėra aiškios nuorodos į straipsnius dėl valdymo ir kontrolės sistemų, kyla rizika išlaidų atitikčiai, skaidrumui, atsekamumui ir atskaitomybei už jas, įskaitant riziką ES finansinių interesų apsaugai.
- 41** Pagal pasiūlymą lėšos paramos gavėjams turės būti išmokamos remiantis su išlaidomis nesusijusiu finansavimu arba „*prirėikus*“, supaprastintu išlaidų apmokėjimu (žr. [09 dalį](#)). Tačiau pasiūlyme nėra aiškiai nurodytos aplinkybės, kuriomis supaprastintas išlaidų apmokėjimas būtų būtinas arba tinkamas. Taip pat pakartojame, kad su išlaidomis nesusijęs finansavimas tam tikrais atvejais gali būti ne pats tinkamiausias finansavimo mechanizmas (atsižvelgiant į mūsų audito metu nustatytus faktus dėl EGADP, kurie pateikti [Apžvalgoje 02/2025](#) dėl to, ko reikia pasimokyti iš EGADP trūkumų, ir [Apžvalgoje 03/2025](#)), nes jam trūksta skaidrumo ir jo atskaitomybės ir kontrolės tvarka yra silpna. Todėl siūlome, kad Komisija kiekvienu konkrečiu atveju atidžiai įvertintų, ar ši finansavimo galimybė yra tinkama daugumai siūlomų išlaidų. Taip pat turėtų būti daugiau aiškumo dėl finansavimo mechanizmų naudojimo ir atitinkamos funkcijų bei atskaitomybės tvarkos, kurios reikia ES ir nacionaliniu lygmenimis, kad būtų užtikrintas patenkinamas atitiktis, patikimo finansų valdymo, skaidrumo, atskaitomybės ir lėšų panaudojimo atsekamumo lygis.
- 42** Siūlomame reglamente leidžiama kompensacija, pagrįsta faktinėmis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kaip privalomo su išlaidomis nesusijusio finansavimo ar supaprastinto išlaidų apmokėjimo taikymo išimtis, kai manoma, kad veiksmo tikslų kitaip negalima pasiekti. Tačiau pasiūlyme nepateikiama jokios išsamesnės informacijos, kuria remiantis būtų galima įvertinti, kada faktinės tinkamos finansuoti išlaidos turi būti naudojamos kompensacijoms. Be to, pažymime, kad ši išimtis siūloma programai „AgoraEU“, kurią tiesiogiai arba netiesiogiai valdo Komisija, o ne programoms, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis, pavyzdžiui, Europos fondui³⁵.
- 43** Vis dėlto, nepaisant to, kurios įgyvendinimo ir finansavimo galimybės galiausiai bus pasirinktos, pabrėžiame, kad svarbu, kalbant apie tai, kaip leidžiamos lėšos, užtikrinti

³⁵ Nuomonė [09/2026](#).

pakankamą atitikties, skaidrumo, atskaitomybės ir atsekamumo lygi, taip pat patikimą finansų valdymą.

- 44** Pažymime, kad pastaruosius penkerius metus Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD³⁶, Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros GD ir EACEA, įgyvendinanti dviejų 2021–2027 m. programų (CREA ir CERV) dalis, metinėse veiklos ataskaitose nurodė klaidų lygius, neviršijančius 2 % reikšmingumo ribos. Tuo pačiu laikotarpiu Teisingumo ir vartotojų reikalų GD taip pat pranešė apie maždaug 2 % sudarantį likutinį klaidų lygį, išskyrus 2024 m., kai jis siekė 3,1 %. Atkreipiame dėmesį į tai, kad atlikdami savo metinį su CREA ir CERV 2021–2027 m. programomis susijusį audito darbą, kuris yra skirtas patikinimo pareiškimui, nustatėme nedaug kiekybiškai įvertinamų klaidų, pavyzdžiui, susijusių su netinkamomis finansuoti išlaidomis.
- 45** Subjektai, gaunantys naudos iš CREA ir CERV programų pagal 2021–2027 m. DFP, buvo įtraukti į imtį mums rengiant [Specialiąją ataskaitą 11/2025](#) dėl NVO skirto ES finansavimo skaidrumo. Šios ataskaitos 2 rekomendacijoje daroma nuoroda į Finansinio skaidrumo sistemoje pateikiamą informaciją ir rekomenduojama, kad „Komisija turėtų pagerinti jos išsamumą ir savalaikiškumą, ją dažniau atnaujindama ir įtraukdama antrojo lygmens ES lėšų gavėjus tiesioginio ir netiesioginio valdymo atveju“. Pasiūlyme nenustatėme jokių nuostatų, kuriomis būtų atsižvelgta į šią rekomendaciją, kiek tai susiję su pagal CREA ir CERV+ finansuojamais veiksmais.

Audito Rūmų audito įgaliojimai

- 46** Siūlomas reglamentas grindžiamas [SESV](#), o kai jis bus priimtas, jo įgyvendinimas bus pagrįstas [Finansiniu reglamentu](#). Taip Audito Rūmams bus suteikti išsamūs įgaliojimai atlikti ES išlaidų tvarkingumo ir patikimo visų ES politikos sričių ir programų finansų valdymo auditą.
- 47** Mūsų audito teisės nurodytos siūlomo reglamento 34 konstatuojamojoje dalyje, kurioje nustatyta, kad bet kuris asmuo ar subjektas, gaunantis ES lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti, kad būtų apsaugoti ES finansiniai interesai, be kita ko, Europos Audito Rūmams suteikti būtinas teises ir prieigą ir užtikrinti, kad tokias pačias teises suteiktų ir visos ES lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys.
- 48** Ši teisė apima ir galutinius programos „AgoraEU“ lėšų gavėjus, tokiu būdu užtikrinant visapusišką priežiūrą. Siekdami užtikrinti, kad galutiniai gavėjai atitiktų konkrečius su mūsų

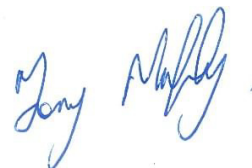
³⁶ Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD atveju tai taikoma, kiek tai susiję su programa „Kūrybiška Europa“.

audito teisėmis susijusius įpareigojimus, Komisijai rekomenduojame reikalauti, kad iš ES susitarimo dėl dotacijos kylantys įpareigojimai taip pat atsispindėtų visuose susitarimuose, kuriuos paramos gavėjai sudaro su trečiosiomis šalimis, arba bent taisyklėse, apie kurias jie praneša trečiosioms šalims.

- 49** Pasiūlymo dėl programos „AgoraEU“ 14 straipsnyje daroma nuoroda į *trečiąsias valstybes*; jame paminėta, kad „*trečioji valstybė suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikalaujama pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509 (Finansinį reglamentą) ir Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, ir užtikrina, kad vykdymo užtikrinimo sprendimai, kuriais pagal SESV 299 straipsnį nustatoma piniginė prievolė, taip pat Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir nutartys būtų vykdytini*. Tačiau šiame straipsnyje, kitaip nei 2021–2027 m. CREA reglamento (ES) 2021/818 14 straipsnyje ir 2021–2027 m. CERV reglamento (ES) 2021/692 19 straipsnyje, Audito Rūmų audito teisės nėra aiškiai paminėtos. Tai reiškia, kad pasiūlymo dėl programos „AgoraEU“ 14 straipsnis *trečiųjų valstybių* skaitytojams gali nepakankamai aiškiai apibrėžti Audito Rūmų audito teisių apimtį.
- 50** Kaip jau minėjome savo [Nuomonėje 02/2024](#) dėl Europos gynybos pramonės programos, bet kokiuose Komisijos pasirašytuose įgaliojimo susitarimuose taip pat turėtų būti paisoma mūsų audito teisių. Todėl į susitarimus su įgaliojimo subjektais turėtų būti įtrauktos audito nuostatos. Be to, reikėtų vengti kurti į biudžetą neįtrauktus mechanizmus, dėl kurių audito įgaliojimai anksčiau buvo komplikuoti.

Šią nuomonę Audito Rūmai priėmė Liuksemburge 2026 m. vasario 26 d. įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas
Tony Murphy

Priedai

I priedas. Audito Rūmų laidinių, kuriais remtasi rengiant šią nuomonę, sąrašas

Metinės ataskaitos

2020–2024 finansinių metų [metinės ES biudžeto vykdymo ataskaitos](#)

2020–2024 finansinių metų [metinės ataskaitos dėl ES agentūrų](#)

Specialiosios ataskaitos

[Specialioji ataskaita 18/2025](#) „ES biudžeto lankstumas. Leido reaguoti į nenumatytus iššūkius, tačiau sistema pernelyg sudėtinga“

[Specialioji ataskaita 11/2025](#) „NVO skiriamo ES finansavimo skaidrumas. Nepaisant pažangos, bendra apžvalga vis dar nepatikima“.

[Specialioji ataskaita 22/2024](#) „Dvigubas finansavimas iš ES biudžeto. Kontrolės sistemose trūksta esminių elementų, kuriais būtų galima sumažinti padidėjusią riziką, kylančią taikant EGADP su išlaidomis nesusijusio finansavimo modelį“

[Specialioji ataskaita 03/2024](#) „Teisinės valstybės principas ES. Nustatyta geresnė ES finansinių interesų apsaugos sistema, tačiau rizika išlieka“

Apžvalgos

[Apžvalga 04/2025](#) „ES sanglaudos politikos ateitis: mokymasis iš praeities“

[Apžvalga 03/2025](#) „Daugiametės finansinės programos po 2027 m. galimybės“

[Apžvalga 02/2025](#) „Orientavimasis į veiksmingumą, atskaitomybę ir skaidrumas. Ko reikia pasimokyti iš EGADP trūkumų“

[Apžvalga 03/2021](#) „ES nepriklausančių šalių ES ir jos valstybėms narėms skirti finansiniai įnašai“.

[Apžvalga 01/2018](#) „Future of EU finances: reforming how the EU budget operates“

Nuomonės

Nuomonė 12/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „Erasmus+“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/817 ir (ES) 2021/888, (COM/2025/549 final)

Nuomonė 10/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistema ir kitos Sąjungos programų ir veiklos horizontaliosios taisyklės, (COM(2025) 545 final)

Nuomonė 09/2026 dėl pasiūlymo 2025/0240 (COD) dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros, žuvininkystės ir jūrų reikalų, klestėjimo ir saugumo fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509, (COM(2025) 565 final/2)

Nuomonė 08/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. bendrosios rinkos ir muitinės programa ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/444, (ES) 2021/690, (ES) 2021/785, (ES) 2021/847 ir (ES) 2021/1077, (COM(2025) 590 final)

Nuomonė 07/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma priemonė „Globali Europa“, (COM(2025) 551 final)

Nuomonė 06/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo ir Sąjungos paramos ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES, (Sąjungos civilinės saugos mechanizmas) (COM(2025) 548 final)

Nuomonė 05/2026 dėl pasiūlymų dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos Sąjungos paramos bendrai žemės ūkio politikai įgyvendinimo 2028–2034 m. sąlygos, ir dėl reglamento, kuriuo dėl vaisių, daržovių ir pieno vartojimo skatinimo mokyklose programos (mokykloms skirtos ES programos), sektorinių intervencinių priemonių, [...] taisyklių dėl pakankamo tiekimo ekstremaliųjų situacijų bei didelių krizių metu ir užstatų iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, (COM(2025) 553 ir 560)

Nuomonė 04/2026 dėl pasiūlymo dėl sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (COM(2025) 574 final)

Nuomonė 03/2026 dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. daugiametė finansinė programa, (COM(2025) 571 final)

Nuomonė 02/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama 2028–2034 m. bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2021/695, (COM(2025) 543 final)

Nuomonė 01/2026 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos konkurencingumo fondas (EKF), įskaitant specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programą, panaikinami reglamentai (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EGPP], (SEC(2025) 555 final; SWD(2025) 555 final; SWD(2025) 556 final)

Nuomonė 02/2024 dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Europos gynybos pramonės programa ir priemonių sistema savalaikiam gynybos produktų prieinamumui ir tiekimui užtikrinti (EGPP)

Santrumpos

Santrumpa	Reikšmė (paaiškinimas)
CERV	Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa
CREA	programa „Kūrybiška Europa“
DFP	daugiametė finansinė programa
EACEA	Europos švietimo ir kultūros vykdomoji įstaiga
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo

Žodynėlis

Terminas	Apibrėžtis (paaiškinimas)
biudžeto lankstumas	mechanizmas, leidžiantis Komisijai perskirstyti asignavimus tarp programų, politikos linijų arba metų neviršijant DFP viršutinių ribų, kad būtų galima reaguoti į kintančius prioritetus
daugiametė finansinė programa	paprastai septyneriems metams sudaromas ES išlaidų planas, kuriame nustatomi prioritetai (remiantis politikos tikslais) ir viršutinės ribos. Tai struktūra, pagal kurią sudaromi metiniai ES biudžetai, nustatant kiekvienos išlaidų kategorijos išlaidų ribas
ES pridėtinė vertė	papildoma ES veiksmų vertė, palyginti su vien valstybių narių veiksmis
Finansinis reglamentas	pagrindinis taisyklių, kuriomis reglamentuojamas ES biudžeto sudarymas, panaudojimas ir su tuo susijęs procesas, pavyzdžiui, vidaus kontrolė, ataskaitų teikimas, auditas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas, rinkinys
klaida	neteisingo skaičiavimo ar pažeidimo dėl teisinių ir sutartinių reikalavimų nesilaikymo rezultatas
netiesioginis valdymas	ES biudžeto vykdymo metodas, kai Komisija paveda vykdymo užduotis kitiems subjektams (pavyzdžiui, ES nepriklausančioms šalims ir tarptautinėms organizacijoms)
patikimas finansų valdymas	išteklių valdymas pagal ekonomiškumo, efektyvumo ir veiksmingumo principus
programa „AgoraEU“	ES paramos kultūrai, žiniasklaidai ir pilietinei visuomenei programa
su išlaidomis nesusijęs finansavimas	finansavimo įgyvendinimo modelis, grindžiamas teisinių sąlygų įvykdymu arba rezultatų pasiekimu, o ne faktinėmis išlaidomis
supaprastintas išlaidų apmokėjimas	metodas, pagal kurį dotacijos suma nustatoma taikant tokius metodus kaip fiksuotieji vieneto įkainiai, finansavimas taikant fiksuotąją normą arba fiksuotosios sumos, o ne pagal faktines paramos gavėjo patirtas išlaidas
Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo	pagrindinė ES sutartis, kuria nustatoma institucinė kompetencija, įskaitant Audito Rūmų kompetenciją (287 straipsnis) ir biudžeto nuostatas (310–325 straipsniai)
tiesioginis valdymas	tik Komisijos vykdomas ES fondo ar programos valdymas, priešingai nei pasidalijamojo valdymo ar netiesioginio valdymo atveju
vykdomoji įstaiga	organizacija, kurią ribotam laikotarpiui įsteigė ir valdo Komisija, kad jos vardu ir atsakomybe atliktų konkrečias užduotis, susijusias su ES programomis ar projektais

AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2026

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#) licenciją. Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Viršelio nuotrauka – © butenkow / stock.adobe.com.

1 diagramos piktogramos parengtos naudojant [Flaticon.com](#) išteklius. © Freepik Company S.L. Visos teisės saugomos.

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų domeno „europa.eu“ svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

Audito Rūmų logotipo naudojimas

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

HTML	ISBN 978-92-849-7131-2	ISSN 2812-2976	doi:10.2865/5122001	QJ-01-26-014-LT-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7132-9	ISSN 2812-2976	doi:10.2865/0225576	QJ-01-26-014-LT-N

KAIP CITUOTI

Europos Audito Rūmai, [Nuomonė 11/2026](#) dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2028–2034 m. programa „AgoraEU“ ir panaikinami reglamentai (ES) 2021/692 bei (ES) 2021/818, (COM(2025) 550 final), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2026 m.

Šioje nuomonėje, parengtoje pagal **SESV** 287 straipsnio 4 dalį, kurioje numatyta konsultuotis su Europos Audito Rūmais kitos ES institucijos prašymu, nagrinėjamas siūlomas naujas reglamentas dėl Europos Komisijos priimtos programos „AgoraEU“.

Šios nuomonės tikslas – pateikti pastabų dėl pasiūlymo struktūros, valdymo, veiklos rezultatų peržiūros sistemos ir finansų kontrolės tvarkos. Ja siekiama padėti užtikrinti, kad būsima programa būtų skatinamas patikimas finansų valdymas, atskaitomybė ir Europos pridėtinė vertė.

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauso: eca.europa.eu/lt/contact
Interneto svetainė: eca.europa.eu
Socialiniai tinklai: @EUauditors

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Europos Sąjungos
leidinių biuras